Best Practice i lægesamarbejdet Beskæftigelsesregion Nordjylland 21. juni 2012

Kontorchef Marianne Sinding

Ankestyrelsen

Disponering af oplæg

- Baggrund for undersøgelsen i 2012, tidligere undersøgelser om brug af lægekonsulenter, 2007 og 2011
- Regler på området
- Ankestyrelsens undersøgelse af best practice, april 2012
  - Samarbejde med praktiserende/undersøgende læger
  - Samarbejde med lægekonsulenter
  - Inddragelse af borgere

Baggrund for undersøgelsen af lægekonsulenternes arbejde, april 2012

- Tidligere beskæftigelsesminister satte på baggrund af medieomtale i 2011 fire initiativer i gang om kommunernes brug af lægekonsulenter
- Ankestyrelsen skulle gennemføre to undersøgelser
- Undersøgelse af kommunernes brug af lægekonsulenter udkom oktober 2011
- Best practise for lægekonsulenters arbejde i kommunerne udkom april 2012

Ankestyrelsen

Undersøgelse af kommunernes brug af lægekonsulenter, oktober 2011

- Spørgeskemaundersøgelse i alle kommuner
- Alle kommuner svarede
- Opfølgning på tidligere undersøgelse fra 2007 (før kommunalreformen)
- Sager om sygedagpenge og visitation til fleksjob og førtidspension

Ankestyrelsen

Undersøgelse af kommunernes brug af lægekonsulenter, oktober 2011

- Undersøgelsens resultater:

  Sagstypen har betydning for, om lægekonsulenten **altid** inddrages i sagen
  - Uanset sagstypen inddrager 95% af kommunerne altid eller ofte lægekonsulenter i sagsbehandlingen

  Borgerne orienteres om brug af lægekonsulent og ca. halvdelen får kopi af udtalelsen

  Hver 10. kommune oplever barrierer, når lægekonsulent inddrages
  - Dialogen mellem lægekonsulent og praktiserende læge er blevet bedre

Undersøgelse af kommunernes brug af lægekonsulenter, oktober 2011

Hovedparten af kommunerne anvender ministeriernes vejledende retningslinjer

- Flere kommuner anvender også egne retningslinjer

Lægekonsulent inddrages, når der er usikkerhed om lægelig udtalelse eller diagnose

- Lægekonsulenten er en speciallæge i halvdelen af kommunerne
- Lægekonsulenten bruges til at afklare andre lægers udtalelser

Lægekonsulenten indgår sjældent i dialog med borgerne

Ankestyrelsen

Regler på området

- Ingen bindende regler

- Vejledende retningslinjer

  Kapitel 20 i Socialministeriets vejledning nr. 54 af 31. august 2007 om førtidspension

  Beskæftigelsesministeriets skrivelse nr. 9267 af 4. juli 2011 med orientering om lægekonsulenters rolle i sager om førtidspension

Regler på området

Følgende tre retningslinjer skal særligt fremhæves:

- Når der indhentes oplysninger fra praktiserende læger eller speciallæger, bør lægeerklæringerne ud over en beskrivelse af ansøgerens helbredsmæssige forhold *ikke indeholde synspunkter eller konklusioner om patientens ret til sociale ydelser*.

- *Lægekonsulenten har ikke kompetence til at træffe afgørelse om førtidspension* og bør derfor ikke udtale sig om, hvorvidt borgeren samlet set opfylder betingelserne for førtidspension eller andre sociale ydelser.

- Præmisserne for kommunens afgørelse skal fremgå klart og tydeligt af sagen, herunder *hvilken betydning helbredsoplysningerne, som et delelement i sagen, har haft* for den samlede vurdering af arbejdsevnen.

Regler på området

Ved uenighed i lægeerklæringens konklusion:

- Kommunen må i sådanne tilfælde redegøre for sin vurdering og anføre en faglig forklaring som fx begrunder, hvorfor kommunen ikke finder det dokumenteret, at arbejdsevnen er varigt nedsat på trods af det beskrevne funktionsevnetab.

- Kommunen kan også pege på, hvorfor borgeren på trods af det beskrevne funktionsevnetab fortsat kan udføre konkret angivne arbejdsfunktioner.

- Eller kommunen kan vælge at indhente yderligere dokumentation fx ved arbejdsprøvning eller en ny lægeerklæring.

Regler på området

Hvis lægeerklæringen indeholder vurdering af retten til sociale ydelser:

- Kommunen kan fx rette henvendelse til den attestudstedende læge og bede om en attest, der er i overensstemmelse med aftalen med Lægeforeningen.

- Ved strid mellem kommunen og den attestudstedende læge kan attesten indsendes til "Kontaktudvalget" og her vurderes af KL og Lægeforeningen.

Ankestyrelsens undersøgelse af best practice, april 2012

- 36 sager om visitation til fleksjob og førtidspension fra 18 udvalgte kommuner
- Interview med sagsbehandler, chef/leder og lægekonsulent i 4 kommuner
- De gode eksempler fra kommunernes sagsbehandling

Ankestyrelsens undersøgelse af best practice, april 2012

- **Samarbejde med praktiserende / undersøgende læger**

Best practice:

- Kommunen beskriver formålet med indhentelsen af de lægelige oplysninger
- Kommunen stiller konkrete spørgsmål til den undersøgende læge
- Lægeerklæringen indeholder diagnoser, symptomer, undersøgelsesresultater, behandlingsmuligheder, evt. skånebehov mv.

Samarbejde med praktiserende/undersøgende læger - interview

Best practice:

- Mundtlig dialog ved tvivlsspørgsmål

- I den mundtlige dialog indgår dialog om lægens vurdering af retten til sociale ydelser

Samarbejde med praktiserende/undersøgende læger

Udfordringer:

- Kommunen skal undgå at anmode lægen om at vurdere borgerens arbejdsevne
- Lægeerklæringen skal ikke indeholde betragtninger om borgerens arbejdsevne eller ret til sociale ydelser
- Lægeerklæringen skal ikke indeholde subjektive tilkendegivelser om borgerens situation

  Lægen må ikke blive borgerens advokat imod kommunen

  Lægens udtalelser må være dokumenteret i de objektive undersøgelsesresultater
- Kommunen må reagere over for lægen, der har udfærdiget erklæringen

Ankestyrelsens undersøgelse af best practice, april 2012

- **Samarbejde med lægekonsulenter**

Best practice:

- Kommunen beskriver formålet, stiller præcise og konkrete spørgsmål, tilpasset den enkelte sag, om lægelige spørgsmål, blandt andet diagnose, skånehensyn og behandlingsmuligheder
- Ved tvivl spørger kommunen, om sagen er tilstrækkeligt lægeligt belyst, og hvilke oplysninger, der mangler
- Kommunen stiller åbne spørgsmål om helbredssituationen uden at spørge på en måde, så lægekonsulenten kommer til at tage stilling til borgerens ret til sociale ydelser
- Kommunen understreger ved anmodningen om udtalelsen, at lægekonsulenten ikke skal tage stilling til ret til sociale ydelser, heller ikke til fleksjob eller førtidspension
- Lægekonsulenten svarer i overensstemmelse med ovenstående og angiver bl.a. ikke timetal for skånehensyn

Samarbejde med lægekonsulenter - interview

Best practice:

- Centraliseret lægekonsulentkorps/team
- Lægekonsulenttimer købes udefra
- Let at komme i kontakt med lægekonsulenten
- Elektronisk kommunikation om skriftlige lægeskøn
- Mundtlig dialog efter fast plan
- Rundbordssamtaler – kommunen, lægekonsulenten, borgeren og egen læge

Ankestyrelsens undersøgelse af best practice, april 2012

- **Inddragelse af borgere**

Best practice:

- Lægekonsulentens vurdering ind i ressourceprofilen
- Lægelige oplysninger ind i ressourceprofilen i uddrag
- Partshøring af samtlige lægeoplysninger

Ankestyrelsen

Inddragelse af borgere - interview

Best practice:

- Generel vejledning til borgeren om lægekonsulentens og sagsbehandlerens rolle

  - hvem træffer afgørelsen!

Inddragelse af borgere

Udfordringer:

- Ved uoverensstemmelse mellem undersøgende læge og lægekonsulent, skal kommunen begrunde, hvorfor der lægges vægt på lægekonsulentens vurdering

- Der skal henvises til realistiske behandlingsforslag fra en undersøgende læge, når kommunen begrunder afgørelsen med, at behandlingsmulighederne ikke er udtømte